

NAISTEN AIKA

Valkoinen varis ja muita oppineita naisia

TOIMITTANEET
RIITTA MÄKINEN & MARJA ENGMAN

GAUDEAMUS

WSOY:n säätiö, Suomen tietokirjailijat ry, Oskar Öflunds stiftelse, Opetusneuvos Hilja Vilkemaan stipendisäätiö ja Jalmari Finnen säätiö ovat tukeneet kirjahanketta.

Copyright © 2015 tekijät & Gaudeamus Helsinki University Press

Gaudeamus Oy
HYY Yhtymä
www.gaudeamus.fi

Kansi: Maria Manner

KL 99, 92 • UDK 929

ISBN 978-952-495-372-6

Painopaikka: Tallinna Raamatutrükikoja OÜ, Tallinna 2015

SISÄLLYS

JOHDANTO

Naisten aika ja verkostot	7

I Edelläkävijöitä opintiellä

KEMISTI LYDIA SESEMANN

Unohdetun tohtorin umpikuja	15

LÄÄKÄRI ROSINA HEIKEL

Pitkänmatkanjuoksijan yksinäisyys	21

MAISTERI EMMA IRENE ÅSTRÖM

Legenda jo eläessään	37

II Perheen piiristä kansakunnan kuohuihin

NORA PÖYHÖNEN

Puutarhaviljelyn tienraivaaja	61

ADELAÏDE EHRNROOTH

Kirjailija ja poleemikko	75

VAPAAHERRATAR ALEKSANDRA GRIPENBERG

Unelma suuresta sisaruudesta	87

KANSANEDUSTAJA ANNIE FURUHJELM

Äänioikeustaistelija	113

CELY MECHELIN

Isänmaan palvelija ja yhteiskunnan rakentaja	130

HELENA WESTERMARCK

Kirjailija, taiteilija, opettaja ja naisasianainen	140

III Opiskelijatyöistä vaikuttajanaisia

VALKOLAKIN VALLOITTAJAT	
Varhaiset naisylioppilaat ja mitä heistä tuli	161
TOHTORI KAROLINA ESKELIN	
Kirurgiaa ja kansanvalistusta	192
TOHTORI TEKLA HULTIN	
Valkoinen varis miesten maailmassa	208
PROFESSORI ALMA SÖDERHJELM	
Kreivi von Fersen ja vallankumousajan ranskalaiset	227
TALOUSNEUVOS HEDVIG GEBHARD	
Opiskelijavaimosta osuustoiminnan äidiksi	243

IV Seuraavat sukupolvet

TOHTORI LIISI KARTTUNEN	
Historian ja isänmaan asialla Roomassa	257
TYYNI TUULIO	
Naisten opintien tarpoja ja tarkastelija	270
AKATEEMISTEN NAISTEN YHDISTYSTOIMINTA	286

Tietolaatikot

Pohjoismaiden ensimmäinen naisylioppilas	56
Suomen naisasiajärjestöjen alku	82
Kaksi kansainvälistä naisasiajärjestöä	111
Herra- ja naiskagaali	127
Palestiinan tutkimukselle omistettu elämä	155
De kvinnliga – naisten ”osakunta”	184
<i>Kirjallisuutta</i>	303
<i>Kuvatiedot</i>	319
<i>Liitteet</i>	320
<i>Henkilöhakemisto</i>	324
<i>Kirjoittajat</i>	334